

1. ЗВЕДЕНИЙ ІНДЕКС ВИРОБНИЦТВА ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ ЗА ОСНОВНИМИ ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ЗІВ¹)

ГОЛОВНЕ

Для 2021р. в цілому характерним було поступове відновлення економіки, враховуючи менш жорсткі ніж у 2020р. карантинні обмеження та адаптацію суб'єктів економічної діяльності і населення до нової ковідної реальності. Більшість галузей адекватно зреагували як на виклики, так і на стимулюючі дії Уряду, а також відновлення активності у світовій економіці.

Рік розпочався з песимістичної ноти - введення локдауну (з 8 по 24 січня) на всій території країни. Втім його жорсткість, як і вплив, були значно слабшими (враховуючи завчасне попередження Урядом про такі наміри, а також можливість отримати від держави одноразову грошову допомогу у розмірі 8 тис гривень), а обмеження кардинально різнилися з березневим локдауном 2020р., коли практично діяла тотальна заборона на переміщення та звичну діяльність багатьох сфер економіки (особливо тих, що передбачають скупчення людей).

Проте вже з кінця січня та протягом всього року періодичні карантинні обмеження хоч і стримували розвиток та темпи відновлення більшості видів економічної діяльності (враховуючи регіональне епідемічне зонування), втім, по суті, вже не створювали суттєвих перепон для їх діяльності з огляду на кращу пристосованість до нової реальності, налагодження збуту та логістики з використанням цифрових технологій.

Починаючи з квітня економіка демонструвала відновлювальне зростання, хоча повноцінний «рестарт» ще попереду, оскільки є більш фундаментальним процесом, який варто розглядати в контексті не стільки впливу коронакризи та можливостей усунення її депресивного ефекту, скільки готовності глобальної та симетрично вітчизняної економіки до відновлення, враховуючи циклічність та дію інших чинників, що не пов'язані з коронакризою.

В цілому, шлях започаткованого у квітні відновлення був тернистим і досить непростим. З одного боку, набуті протягом 2020р. знання та навички протидії негативним факторам коронакризи стали своєрідним бустером для бізнесу на 2021р., а з іншого – виснажлива поява все нових і нових коронавикликів (спалахи мутованих штамів коронавірусу при досить низькому рівні вакцинованого населення), загострення і так не простих відносин з РФ у газових та геополітичних питаннях (як на суші, так і на

Рис.1.1 Етапи карантину, хронологія 2020-2021рр.

Дата початку карантину	Дата закінчення (продовження, зміна дати) карантину
Запровадження карантину Постанова КМУ «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 11.03.2020 р. № 211 Перший тижневий локдаун	
12.03.2020	22.05.2020
Розпорядження КМУ «Про переведення єдиної державної системи цивільного захисту у режим надзвичайної ситуації від 25.03.2020 № 338-р	
25.03.2020	31.03.2020
Установлення нового терміну карантину Постанова КМУ від 20.05.2020 р. № 392	
22.05.2020	31.07.2020
Установлення нового терміну карантину Постанова КМУ від 22.07.2020 р. № 641	
01.08.2020	31.12.2020
Постанова КМУ від 11.11.2020 р. № 1100 Встановлено жорсткіші обмеження – «карантин вихідного дня»	
14.11.2020	30.11.2020
Установлення нового терміну карантину Постанова КМУ від 09.12.2020 р. № 1236	
19.12.2020	28.02.2021
Внесення змін до Постанови № 1236 Постанова КМУ від 17.02.2021 р. № 104 З 24.02.2021 встановлено рівні епідемічної небезпеки, адаптивний карантин	
19.12.2020	30.04.2021
Внесення змін до Постанови № 1236 Постанова КМУ від 21.04.2021 р. № 405	
19.12.2020	30.06.2021
Внесення змін до Постанови № 1236 Постанова КМУ від 16.06.2021 р. № 611	
19.12.2020	31.08.2021
Внесення змін до Постанови № 1236 Постанова КМУ від 11.08.2021 р. № 855	
19.12.2020	01.10.2021
Внесення змін до Постанови № 1236 Постанова КМУ від 22.09.2021 р. № 981	
19.12.2020	31.12.2021
Внесення змін до Постанови № 1236 Постанова КМУ від 15.12.2021 р. № 1336 З 08.01.2021-25.01.2021 жорсткіші обмеження (локдаун)	
19.12.2020 р.	31.03.2022 р.

Джерело: <https://bit.ly/32U76Rg>, деталізація Мінекономіки

¹ Зведений індекс виробництва товарів та послуг за основними видами економічної діяльності (ЗІВ) відображає динаміку діяльності виробничої сфери національної економіки у відповідному періоді. ЗІВ розраховується на базі звітних даних по індексах фізичного обсягу виробництва ВЕД «Сільсько господарство», ВЕД «Промисловість», ВЕД «Будівництво», ВЕД «Транспорт» та ВЕД «Оптова та роздрібна торгівля». Зважаючи на те, що виробнича сфера в обсязі ВВП займає близько 55%, ЗІВ має тісний кореляційний зв'язок з динамікою ВВП. Тому, оціночний показник ВВП розраховується, виходячи з ретроспективної кореляційної залежності між ЗІВ та ВВП.

² розрахунок Мінекономіки на базі остаточних даних Дерстату щодо динаміки оптового товарообороту та обороту роздрібно торгівлі.

морі), шалені стрибки цін на енергоресурси у світі та їх низькі запаси в середині країни продовжували перевіряти на міць вітчизняну економіку.

Звичайно всі ці виклики, а також системні проблеми набуті та сформовані роками негативно впливали на виробничу сферу, настрої бізнесу та відповідно стримували більш швидші темпи відновлення економіки. Тож з метою часткової компенсації понесених збитків і пом'якшення проходження пікових періодів та негативних наслідків коронакризи для економіки **Урядом продовжувалася реалізація різних антикризових програм з цільової фінансової підтримки населенню та бізнесу**, зокрема реалізація заходів в рамках Державної програми стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020–2022 роки (постанова КМУ від 27.05.2020 № 534), тощо (рис. 1.2).

Державна підтримка економіки, а також більш м'які карантинні обмеження порівняно з 2020р. всередині країни, набуті за попередні роки навички швидкого пристосування до змін (Україна вже тривалий період змушена розвиватись в умовах ведення гібридної війни з боку РФ) стали тими факторами, які дозволили економіці перейти до поступового економічного відновлення вже після I кварталу 2021 року.

Як наслідок, **за оцінками Мінекономіки реальний приріст ЗІВ за підсумком 2021р. оцінено на рівні 3,9%** (скорочення на 3,9% у 2020р.). За уточненими даними Держстату **зростання ВВП становило 3,4%** (з урахуванням падіння ВВП у I кв. 2021р. на 2,2% та зростання у II-IV кв. на 6%, 2,8% та 6,1% відповідно), **що відповідає раніше прогнозованим тенденціям Мінекономіки (зростання понад 3%)**, проте таке зростання не перевищило рівень падіння ВВП, зафіксований у 2020р. (на 3,8%), що ще раз засвідчує, що економіка перебуває у фазі відновлення.

Ключові показники	Кумулятивна зміна, %		Внесок, в.п.
	2020	2021	
Промисловість	-4,5	1,9	0,9
Будівництво	5,6	6,8	0,69
Сільське господарство	-10,1	14,4	2,1
Торгівля	5,3	-0,3 ²	-0,05
Транспорт	-17,3	3,2	0,30
ЗІВ ¹	-3,9	3,9	X
ВВП	-3,8	3,4	X

Якщо аналізувати розвиток економіки з точки зору галузей, то їх постковідне відновлення було досить різним.

Рис.1.2 Заходи Уряду з підтримки бізнесу та населення у 2021 році

державна програма «Доступні кредити 5-7-9%» для спрощення доступу суб'єктів малого, у т.ч. мікро- та середнього підприємництва до банківського кредитування з метою реалізації інвестиційних проектів (станом на 28.12.2021 у рамках даної програми банки-учасники видали 31,1 тис. кредитів на загальну суму 79,5 млрд гривень. З них майже 22,9 млрд гривень – рефінансування попередньо отриманих позик, 9,7 млрд гривень підприємці отримали на капітальні інвестиції та 46,7 млрд гривень в якості антикризових кредитів на поповнення оборотних коштів)

державна програма «Доступна іпотека 7%» (станом на 30.12.2021 за програмою підписано 1320 кредитних договорів на загальну суму 1,145 млрд гривень як на первинному (22,85%), так і вторинному (відповідно – 77,15%) ринках)

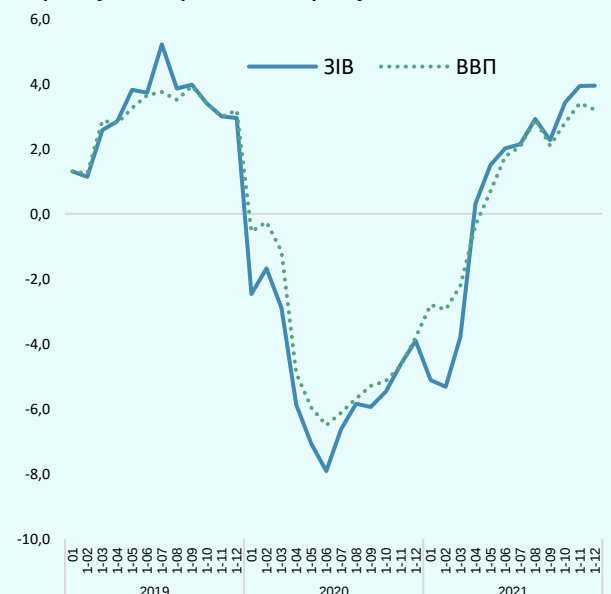

утворення ДП «Національний фонд інвестицій України» (постанова КМУ від 31.03.2021 № 295) з метою забезпечення сприятливих умов для реалізації масштабних інвестиційних та соціально значущих проектів, розвитку міжнародного економічного співробітництва, зростання конкурентоспроможності України

програма «ЄПідтримка» - виплата 1000 гривень для вакцинованого населення, що має цільове призначення покликати підтримати сферу послуг, що найбільш постраждала в часи пандемії (виділено 8 млрд гривень, станом на 19.01.2022 на картки громадянам перераховано 7,2 млрд гривень, з яких 1,5 млрд гривень вже витрачено, <https://bit.ly/344r5gJ>) та пришвидшити темпи вакцинації (станом на 01.01.2022 вакциновано 35,7% населення).

Рис.1.3 ЗІВ та ВВП, зміна, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Дані Держстат, розрахунки Мінекономіки

Позитивний внесок у динаміку ЗІВ та ВВП сформували такі ключові ВЕД:

сільське господарство – з урахуванням рекордних обсягів врожаю зернових культур та соняшнику.

промислове виробництво на тлі високої кон'юнктури на зовнішніх ринках (чорних металів та залізних руд) та поступового відновлення попиту на окрему промислову продукцію на внутрішньому ринку;

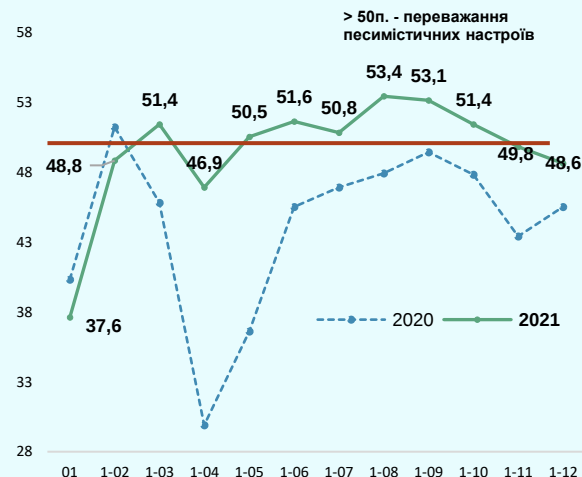
будівельна галузь, яка підтримувалася з боку держави, як через пряме фінансування проектів «Великого будівництва», спрямованих на покращення транспортної та соціальної інфраструктури, так і за рахунок запуску державної програми з іпотечного кредитування;

транспортна сфера, в першу чергу, з урахуванням поступово повернення до звичного режиму роботи порівняно з 2020р. без тотальних заборон на діяльність окремих її видів (пасажирські перевезення) та поступового відновлення економічної активності всередині країни та поза її межами. В свою чергу, скорочення обсягів вантажообігу дещо стримувало розвиток транспортної галузі в цілому - проте причини скорочення вантажообігу не пов'язані із ефектами кризи, а знаходяться у площині зовнішньої геополітики – низький попит з боку РФ на транзитні послуги трубопровідного транспорту.

Втім **внутрішня торгівля за підсумком року продовжує негативно тиснути на показник ЗІВ**, що, в основному, визначалося падінням оптового товарообороту на тлі зниження ланковості (ланцюгу перепродажу товарів), зокрема на ринку нафтопродуктів. Водночас активний розвиток роздрібного сегменту ринку в умовах продовження стимулювання споживчого попиту з урахуванням збільшення соціальних стандартів та переказів з-за кордону утримував внутрішню торгівлю від ще глибшого падіння.

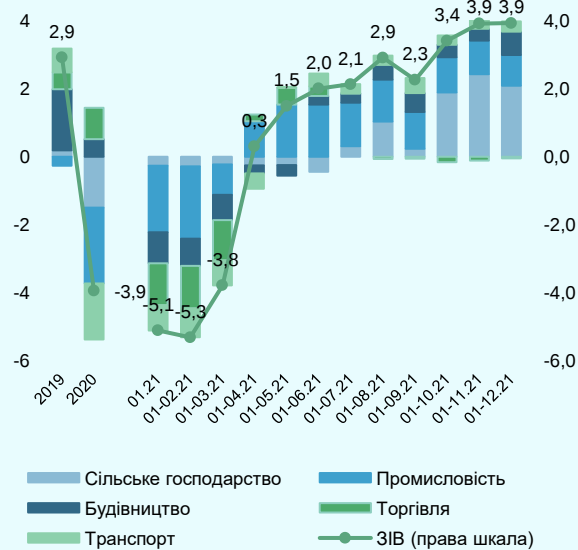
Очікування. Процес «рестарту» вже розпочато, однак пригальмувати цей рух можливо за таких умов як: загострення політичних та економічних відносин між окремими країнами світу, ескаляція ситуації на Сході, ризик спалахів нових мутованих штамів коронавірусу при низьких темпах вакцинації, а також погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури на ключових для вітчизняного експорту ринках. Проте затримка, що може виникнути внаслідок реалізації цих ризиків, не змінить загального поступу до перетворення країни в найближчій перспективі.

Рис.1.4 Індекс ділових очікувань у 2020-2021рр., пунктів

Джерело. Національний банк України

Рис.1.5 Зміна ЗІВ, % до відповідного періоду попереднього року (права шкала) та внески до нього основних ВЕД, відсоткових пунктів (ліва шкала)

Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

2. ПРОМИСЛОВІСТЬ

ГОЛОВНЕ

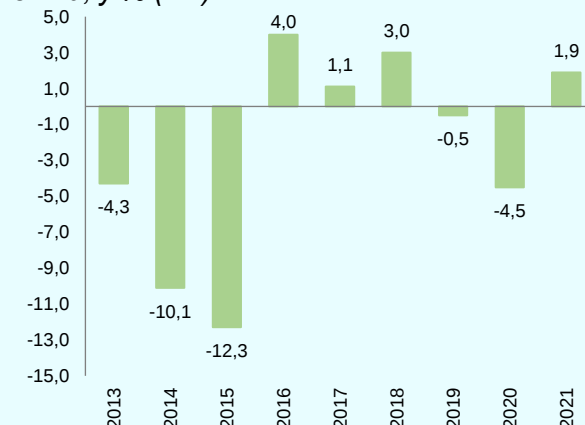
За підсумками 2021р. (п/п) промислове виробництво продемонструвало зростання на 1,9% («мінус» 4,5% у 2020р.), що є нижчим прогнозованого показника («плюс» 2,6%). На це вплинуло ряд об'єктивних причин та перепон, з якими виробники боролися протягом всього 2021р.: зростання вартості енергоносіїв, зокрема, природного газу, яке по суті є політично вмотивованим рішенням РФ, що значно збільшило витрати на виробництво; низька сировинна база з боку с/г виробництва протягом більшої частини року через неврожай 2020р.; продовження пандемії та поява нових штамів COVID-19 як в світі, так і всередині країни, що відповідно наклало відбиток на економічну активність; системні проблеми, що формувалися роками (зокрема, ступінь зносу матеріальних активів промисловості у 2020 році становив 63,9%). Разом з тим, слід відмітити, що практично всі галузі, які наростили обсяги виробництва у 2021р., мали темпи зростання нижчі, ніж падіння 2020р., тому наразі лишається домінуючим вплив ефекту низької бази порівняння минулого року.

Зростання виробництва у 2021р. (п/п) спостерігалось у всіх основних підвидах промисловості. Зокрема, у переробній промисловості виробництво збільшилося на 2,4% («мінус» 5,9% у 2020р.), добувний – на 1,4% («мінус» 3,0% відповідно) та у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – на 0,8% («мінус» 0,9% відповідно).

У розрізі основних промислових груп у 2021р. (п/п) споживчі товари тривалого використання зросли на 17,0% («мінус» 1,9% у 2020р.), товари проміжного споживання зросли – на 6,1% («мінус» 3,4% відповідно), інвестиційні товари – на 5,6% («мінус» 20,5% відповідно) та товари групи енергія – на 0,2% («мінус» 20,4% відповідно). Втім, споживчі товари короткострокового використання у 2021р. (п/п) скоротилися на 4,6% («мінус» 1,0% відповідно).

Найбільший позитивний внесок у зростання індексу промислового виробництва у 2021р. сформували машинобудування, металургійне виробництво, виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування та виробництво будматеріалів. Основний негативний внесок мали виробництво харчових продуктів та виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів.

Рис.2.1 Індекс промислової продукції, зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

Рис.2.1 Індекс промислової продукції та внески, зміна, у % (п/п) та в.п.

Джерело. Держстат

Рис.2.3 Індеси промислової продукції у розрізі основних підвидів, зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

Основні види промисловості, % (п/п) та внески

Ключові показники	Річна зміна, %		Внесок в.п.		Частка у пром., 2020р.
	2021	2020	2021	2020	
Промисловість, в цілому	1,9	-4,5	X	X	100
Добувна промисловість	1,4	-3,0	0,31	-0,81	14,3
Переробна промисловість	2,4	-5,9	1,56	-3,47	64,6
Постачання електроенергії, газу, пари	0,8	-0,9	0,05	-0,22	19,7
Харчова	-5,4	-0,8	-0,96	-0,17	23,0
Текстильна	2,3	-6,1	0,05	-0,14	1,0
Деревообробна, целюлозна, поліграфічна	5,6	-2,9	0,19	-0,10	3,4
Кокс, нафтопереробка	5,4	-2,0	0,10	-0,05	2,3
Хімічна	-0,1	5,1	0,00	0,08	2,8
Фармацевтика	-2,6	3,0	-0,04	0,05	1,6
Будматеріали	9,8	0,1	0,36	0,00	6,3
Металургія	5,8	-8,7	0,73	-1,17	15,0
Машинобудування	8,5	-17,6	0,76	-1,58	7,0
Меблі, ремонт і монтаж устаткування	9,9	-10,4	0,37	-0,39	2,1

Джерело. Держстат, Мінекономіки

Зростання виробництва відбулося у таких ВЕД як: машинобудування («плюс» 8,5% у 2021р. порівняно з «мінус» 17,6% у 2020р.), за рахунок зростання всіх підвидів галузі в умовах збільшення зовнішнього (експорт гр. XVI «машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання» у 2021р. (п/п) зріс на 17,5%) та внутрішнього попиту (індекс капітальних інвестицій у 2021р. (п/п) зріс на 13,0%) на тлі низької статистичної бази порівняння 2020р., коли через карантинні обмеження, які діяли у минулому році, рівень інвестиційної активності був на низькому рівні;

Довідково. За даними Держстату у 2021р. (п/п) у розрізі підвидів машинобудування виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції зросло на 10,0%, виробництво електричного устаткування – на 19,3%, виробництво машин і устаткування – на 3,1% та виробництво автотранспортних засобів – на 6,9%.

металургія («плюс» 5,8% у 2021р. порівняно з 8,7% у 2020р.) на тлі збільшення внутрішнього інвестиційного попиту та сприятливої кон'юнктури на зовнішніх ринках чорних металів, яка є реакцією світової економіки на більш м'якіші карантинні обмеження, ніж у 2020р. (експорт гр. XV. недорогоцінні метали та вироби, а саме гр. 72 «чорні метали» у 2021р. (п/п) зріс у 1,8 раза проти падіння на 12% у 2020р.);

Довідково. Світові ціни на базові метали у 2021р. (п/п) зросли на 46,8% порівняно зі зростанням на 0,5% у 2020р.

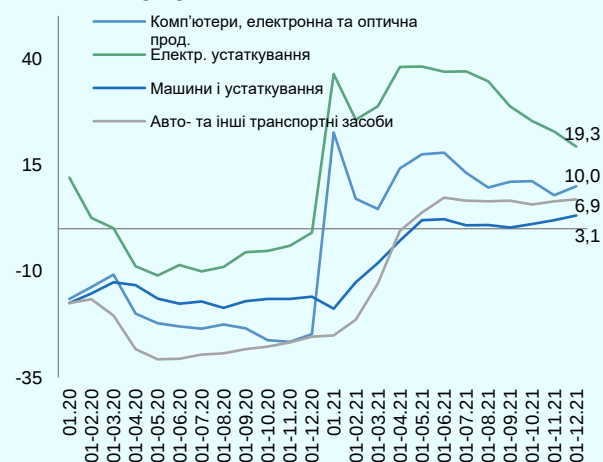
За даними Укрметалурпром у 2021р. виробництво сталі зросло на 3,6%, чавуну – на 3,6%, прокату – на 3,5%.

Рис.2.4 Індекси промислової продукції за основними промисловими групами товарів, зміна, у % (п/п)

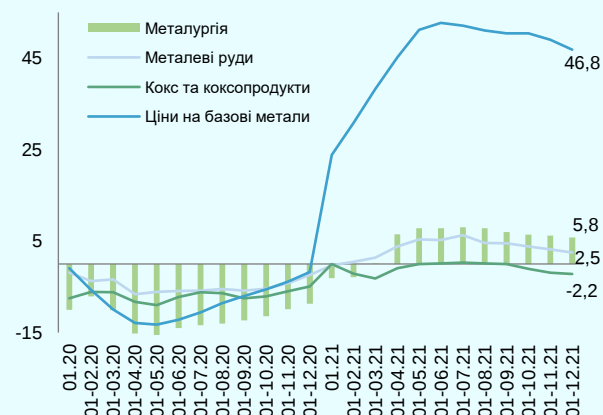
Джерело. Держстат

Рис.2.5 Основні підвиди машинобудування, зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

Рис.2.6 Середні світові ціни на базові метали (дані Світового банку) та металургійне виробництво, зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат, Світовий банк

За даними Worldsteel у 2021р. в Україні виробництво сталі зросло – на 3,6% (у світовому рейтингу виробників сталі Україна посіла 14 місце серед 64 країн виробників).

виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування («плюс» 9,9% у 2021р. порівняно з «мінус» 10,4% у 2020р.), **виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції** («плюс» 9,8% порівняно з «плюс» 0,1% відповідно), **виготовлення виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності** («плюс» 5,6% порівняно з «мінус» 2,9% відповідно) за рахунок поступової активізації інвестиційної діяльності підприємств на тлі реалізації проектів «Великого будівництва» та менш жорстких карантинних обмежень в економіці протягом 2021р. порівняно з 2020р., що вплинуло на покращення виробничих показників найбільш контактних видів економічної діяльності;

добувна промисловість («плюс» 1,4% у 2021р. порівняно з «мінус» 3,0% у 2020р.) за рахунок зростання попиту на вітчизняні енергетичні ресурси, що сприяло збільшенню добування кам'яного та бурого вугілля на тлі низької статистичної бази порівняння (на 7,0% у 2021р. проти падіння на 13,7% у 2020р.), збільшення вартості залізних руд на світових товарних ринках - добування металевих руд (зростання на 2,5% проти скорочення на 2,4% відповідно), а також реалізація проектів «Великого будівництва», що стимулювало збільшення добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів (на 21,1% проти зростання на 3,2% відповідно);

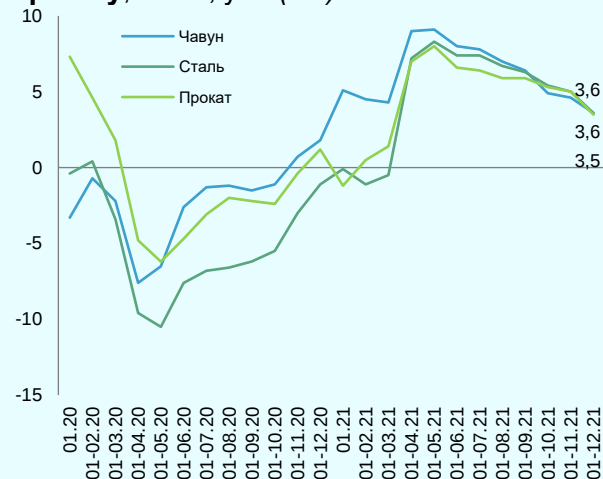
Довідково. За даними Світового банку середні ціни на світових товарних ринках на залізну руду у 2021р. (п/п) зросли на 48,5%.

постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря («плюс» 0,8% у 2021р. порівняно з «мінус» 0,9% у 2020р.) внаслідок підвищення попиту на електроенергію на тлі відновлення економічної активності окремих видів діяльності реального сектору економіки.

Довідково. За даними Міненерго у 2021р. (п/п) споживання електроенергії (брутто) зросло на 5,7%.

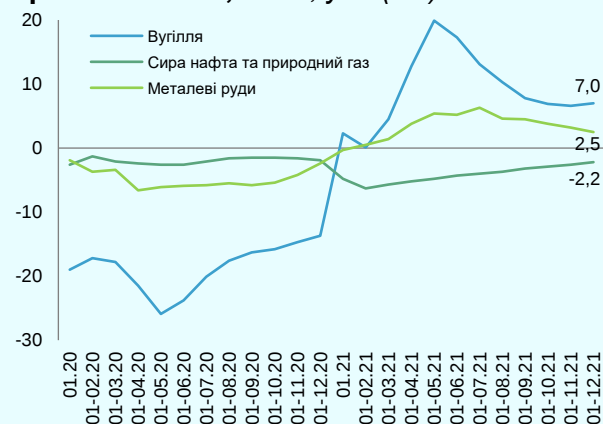
За даними Держстату у 2021р. (п/п) виробництво електроенергії на гідроелектростанціях зросло на 38,0%, атомних електростанціях – на 13,1% та вітрових електростанціях – на 6,0%. Водночас, виробництво на сонячних електростанціях скоротилося на 13,6% та теплових електростанціях – на 12,5%.

Рис.2.7 Виробництво чавуну, сталі та прокату, зміна, у % (п/п)

Джерело. Укрметалурпром

Рис.2.8 Основні підвиди добувної промисловості, зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

Рис.2.9 Виробництво/споживання електроенергії, добування кам'яного вугілля, зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат, Міненерго

Скорочення виробництва спостерігалось в таких ВЕД, як:

виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів («мінус» 5,4% у 2021р. порівняно з «мінус» 0,8% у 2020р.) через низьку сировинну базу з боку с/г виробництва протягом більшої частини року на тлі неврожаю 2020 року, зростання затрат на виробництво продукції (збільшення вартості енергетичних ресурсів) та конкуренцію на внутрішньому ринку з іноземною молочною продукцією, виробництво якої у більшості країн субсидіюється на високому рівні (за даними Держмитслужби у 2021р. імпорт молочної продукції (гр.401-406) у фізичному вимірі збільшився на 21,2%);

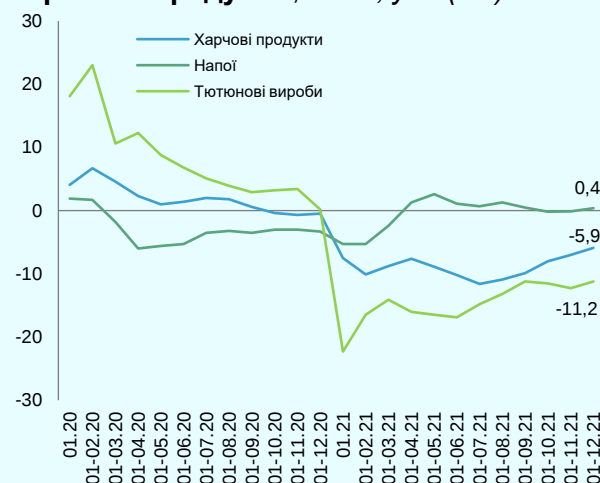
Довідково. За даними Української енергетичної біржи у 2021р. середньозважена ціна на природний газ з ПДВ (по всіх умовах оплати) становила 17050,8 грн/тис. м³ порівняно з 5030,6 грн/тис. м³ у 2020р.

виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів («мінус» 2,6% у 2021р. порівняно з «плюс» 3,0% у 2020р.) за рахунок зниження попиту на внутрішньому ринку та на тлі високої статистичної бази порівняння 2020 року.

Регіональний розріз

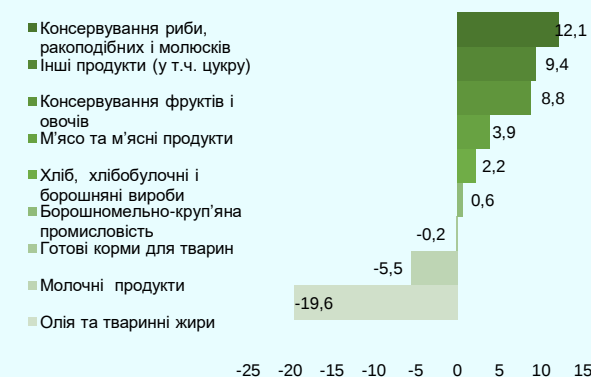
За підсумком 2021р. (п/п) зростання виробництва спостерігалось у 16 регіонах, зокрема найбільше у Волинській обл. (на 10,0% у 2021р.), Дніпропетровській обл. (на 7,2% відповідно) та Рівненській обл. (на 7,2% відповідно) за рахунок зростання деревообробної промисловості, виробництва будматеріалів, машинобудування, металургійного виробництва та ін. Найбільше скорочення спостерігалось у Кіровоградській обл. (на 18,3% у 2021р.), Луганській обл. (на 9,4% відповідно) та Харківській обл. (на 6,5% відповідно) внаслідок зменшення виробництва добувної промисловості, виробництва продукції текстильної промисловості, виробництва харчових продуктів та ін.

Рис.2.10 Основні підвиди виробництва харчових продуктів, зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

Рис.2.11 Індекси основних підвидів виробництва харчових продуктів у 2021р., зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

Рис.2.12 Регіональний аспект розвитку промисловості у 2021р., зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

3. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

ГОЛОВНЕ

У 2021р. у с/г відбулася історична подія – отримано безпрецедентний рекорд врожаю зернових та олійних культур, що дозволило агросектору зайняти лідируючу позицію серед основних ВЕД та сформуванати основу для припливу експортної валютної виручки в країну та продовольчої безпеки України, та світу, а також виступати осередком створення робочих місць і наповнень місцевих бюджетів.

Значимі результати у галузі сформувалися виключно за рахунок суттєвого зростання у рослинництві, враховуючи високі обсяги врожаю зернових культур та соняшнику, які, незважаючи на мінливі погодні умови під час вегетації, дозрівання та збирання, стали абсолютним максимумом за всю історію держави. А також спостерігалось значне зростання обсягів врожаю інших основних с/г культур. Водночас, виробництво тваринницької продукції, під впливом зростанням затрат на виробництво та конкуренцією на внутрішньому ринку з іноземною молочною продукцією «гальмувало» розвиток с/г в цілому.

Слід відмітити, що с/г виробники у 2021р. функціонували в умовах стабільної державної підтримки АПК, виплаченої в повному обсязі, запланованому у бюджеті 2021р., яка направлена, в першу чергу, на малих та середніх с/г товаровиробників та галузі, які потребували ще більшої уваги від держави: тваринництво, садівництво, переробка с/г продукції, с/г машинобудування.

Відтак, за підсумком 2021р., на противагу попереднього року, обсяги виробництва с/г продукції збільшилися на 14,4% («мінус» 10,1% у 2020р.).

Ключові показники	Кумулятивна зміна, %		Внесок, в.п.
	2020	2021	2021
Сільське господарство	-10,1	14,4	-
Рослинництво	-12,1	19,9	15,4
Тваринництво	-2,5	-4,4	-1,0

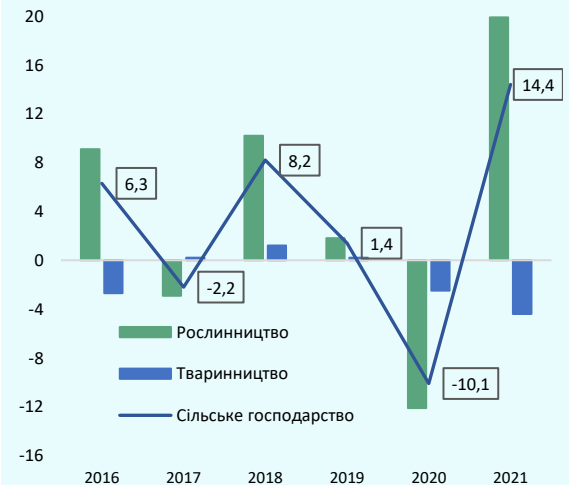
Джерело: Держстат, розрахунки Мінекономіки

РОСЛИННИЦТВО

За підсумком 2021р. обсяги виробництва рослинницької продукції збільшилися на 19,9% («мінус» 12,1% у 2020р.).

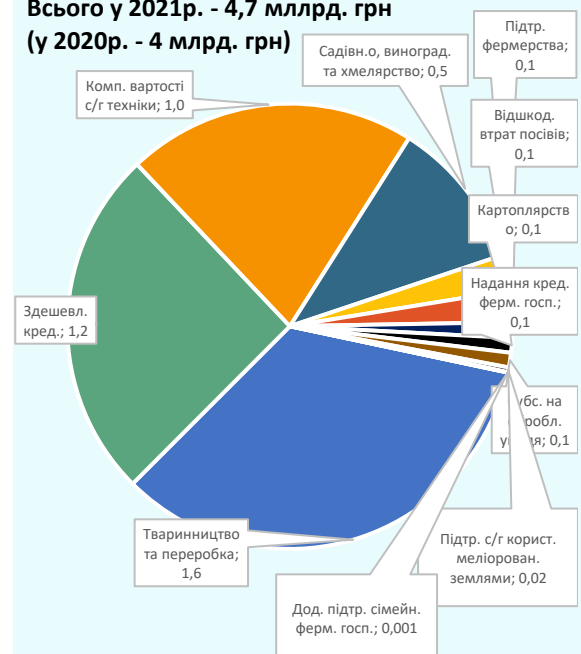
Дана галузь зазнала меншого впливу від пандемії COVID-19, враховуючи, що переважно залежить від мінливості ґрунтово-кліматичних умов, які в 2021р. були в більшій мірі сприятливими і дозволили отримати високу врожайність

Рис.3.1 Індекс с/г продукції, у т.ч. рослинництва та тваринництва, зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

Рис.3.2 Державна підтримка, млрд. грн. Всього у 2021р. - 4,7 млрд. грн (у 2020р. - 4 млрд. грн)

Джерело. Мінагрополітики

більшості с/г культур та зібрати рекордний врожай зернових культур за рахунок кукурудзи, пшениці, а також соняшнику. Так, за даними Держстату у 2021р. (п/п) врожай зернових культур зріс на 32,5% (рекордні 86 млн тонн), соняшнику – на 25% (рекордні 16,4 млн тонн), сої – на 24,9% (3,5 млн тонн), цукрових буряків – на 18,6% (10,9 млн тонн), ріпаку – на 14,9% (2,9 млн тонн), овочів – на 2,9% (9,9 млн тонн) та картоплі – на 2,5% (21,4 млн тонн) відповідно.

Довідково. За даними Держстату у 2021р. (п/п) у розрізі зернових культур врожай кукурудзи зріс на 39% та отримано рекордні 42,1 млн т та пшениці - зростання на 29,2% та рекордні 32,2 млн т.

Високі обсяги врожаю повністю забезпечують потреби внутрішнього споживання та дозволяють формувати активну зовнішньоекономічну діяльність с/г продукцією.

Довідково. За даними Мінагрополітики потреба для внутрішнього споживання складає близько 20 млн т, що дасть можливість експортувати близько 65 млн т зернових та зернобобових культур. Станом на 10.01.2022 з початку 2021/2022МР Україна експортувала 33,5 млн т зернових культур, що на 6,3 млн т більше ніж за аналогічний період минулого МР. За даними ДМС у 2021р. питома вага зернових культур у експорті країни у вартісному вимірі становить 18,1% (19,1% у 2020р.).

В даних умовах Україна продовжувала займати високі показники у рейтингу світового виробництва зернових культур та соняшнику.

Довідково. У рейтингу світового виробництва зернових культур Україна у 2021р. займала 8 місце (9 місце у 2020р.), соняшнику – 1 місце (1 місце відповідно).

ТВАРИННИЦТВО

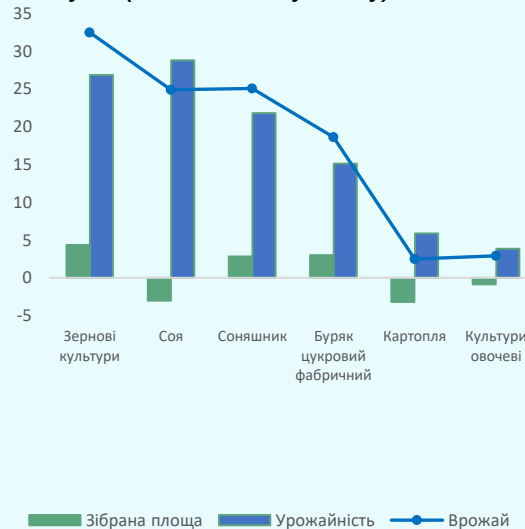
У тваринництві не перший рік поспіль спостерігається стагнація – падіння виробництва на 4,4% (на 2,5% у 2020 році) і на протигагу рослинництву найбільший негативний вплив на галузь відбувся саме через зростання цін на проміжну продукцію (кормової бази та енергоресурсів), та спонукало окремих виробників призупиняти виробництво. Крім того, висока конкуренція на внутрішньому ринку з іноземними аналогами молочної продукції, виробництво якої у переважній більшості країн субсидіюється на досить високому рівні стримує розвиток молочної галузі.

Довідково. За даними Держстату у 2021р. (п/п) сукупний індекс витрат на виробництво сільськогосподарської продукції зріс на 40,9%, у т.ч. продукції рослинництва – на 42,2% та продукції тваринництва – на 36,5%. Індекс цін на матеріально-технічні ресурси промислового походження, що споживаються сільським господарством, збільшився - на 49,1%.

У розрізі основних підвидів тваринницької продукції негативний внесок мало:

скорочення **виробництва яєць** на 13% («мінус» 3,1% у 2020р.), на тлі низької рентабельності виробництва, через неврожай зернових культур у 2020р., що призвело до

Рис.3.3 Виробництво, зібрана площа та урожайність с/г культур у 2021р., зміна, у % (на відповідну дату)

Джерело. Держстат

Рис.3.4 Індекс тваринницької продукції, зміна, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат

удорожчання кормів та змушувало виробників скорочувати поголів'я та закривати підприємства;

Довідково. Рівень рентабельності виробництва яєць у 2020р. становив «мінус» 19,2%. Кількість суб'єктів господарювання, які займаються розведенням свійської птиці у 2020р. (п/п) зменшилась на 2%.

Слід відмітити, що позитивні очікування щодо врожаю зернових культур у 2021р. сприяли зменшенню глибини падіння поголів'я птиці наприкінці 2021р. і вже за підсумком 2021р. спостерігалось зростання його кількості (станом на 01.01.2022 поголів'я птиці збільшилося на 0,8% («мінус» 9% станом на 01.01.2021);

падіння **виробництва молока** на 5,8% («мінус» 5,8% у 2020р.) через значне здорожчання утримання ВРХ, що спонукає скорочувати поголів'я (станом на 01.01.2022. поголів'я ВРХ скоротилося на 7,3% («мінус» 7,1% станом на 01.01.2021)), та високий рівень конкуренції на внутрішньому ринку молочної продукції з іноземною (за даними ДМС у 2021р. імпорт молочної продукції (гр.401-406) у фізичному вимірі збільшився на 21,2% (зростання у 2,1р. у 2020р.). Додатковим стримуючим чинником є низькі закупівельні ціни на молоко у господарств населення, зважаючи на значну частку (68,5%) їх у загальному виробництві (за даними Держстату у 2021р. закупівельні ціни на молоко у господарств населення порівняно з підприємствами нижчі на 17,6%).

Водночас, у **виращуванні с/г тварин** (у живій масі) у підприємствах спостерігалось зростання - на 1,3% («мінус» 0,1% у 2020р.) на тлі розширення географії експорту м'яса птиці та зменшення випадків африканської чуми свиней.

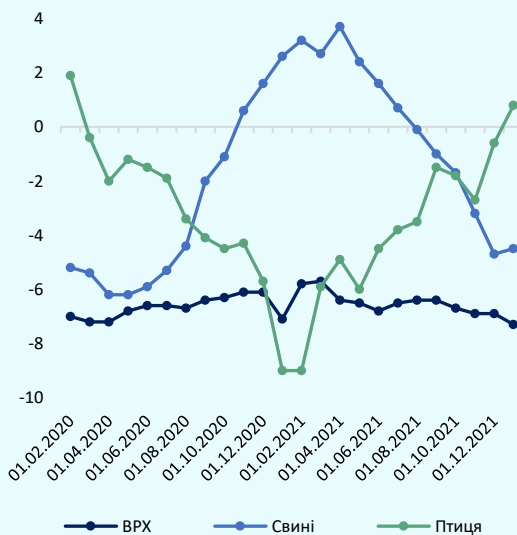
Довідково. За даними ДМС у 2021р. експорт м'яса птиці (гр.207) у фізичному вимірі збільшився на 6,5% («плюс» 4% у 2020р.). За даними Держпродспоживслужби у 2021р. було зафіксовано 16 випадків спалаху африканської чуми свиней (28 випадків у 2020р.).

Не зважаючи на позитивні показники у виращуванні с/г тварин (у живій масі) 2021р. обсяги реалізації на забій с/г тварин (у живій масі) зменшились на 2% (мінус» 0,9% у 2020р.).

Регіональний розріз

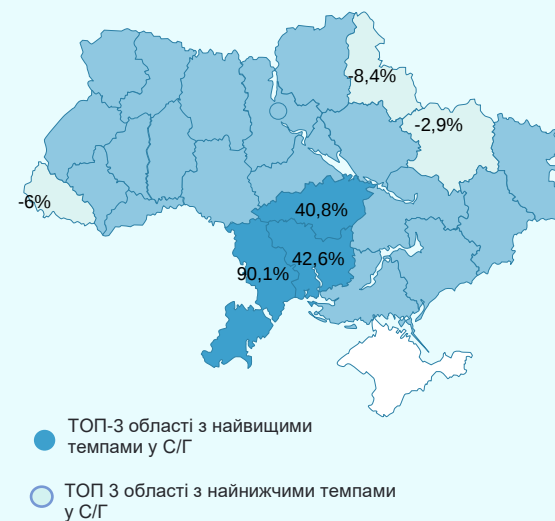
У 2021р. (п/п) зростання спостерігалось у 20 регіонах. Найвище зростання у південних – у Одеській обл. (у 1,9 рази у 2021р.), Миколаївській обл. (на 42,6% відповідно) та Кіровоградській обл. (на 40,8% відповідно) виключно за рахунок високих результатів у рослинництві. Найбільше скорочення – у Сумській обл. (на 8,4% у 2021р.), Закарпатській обл. (на 6% відповідно) та Харківській обл. (на 2,9% відповідно). Динаміка розвитку регіонів формувалася в більшій мірі в залежності від результатів у рослинництві.

Рис.3.5 Поголів'я с/г тварин, зміна, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат

Рис.3.6 Регіональний аспект розвитку сільського господарства у 2021р., зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

4. БУДІВНИЦТВО

ГОЛОВНЕ

Впродовж 2021р. динаміка розвитку будівельної діяльності була досить нестабільною, періодично спостерігалася як уповільнення, так і прискорення темпів індексу будівельної продукції, але в підсумку вдалося перевершити результати 2020р. Діяльність галузі забезпечувалась стабільною підтримкою з боку держави (зокрема, активне фінансування проєктів «Великого будівництва», спрямованих на покращення транспортної та соціальної інфраструктури), яка в умовах слабкої інвестиційної активності (в I половині 21р.) стала головним інвестором. Основний приріст обсягів виконаних будівельних робіт спостерігався в кінці будівельного сезону, коли з метою освоєння бюджетних коштів на тлі сприятливих погодних умов реалізація будівельних проєктів виконувалася високими темпами.

Крім того, було реалізовано запуск програми з іпотечного кредитування направленої на створення можливостей для українців придбати житло на прийнятних умовах, також змінилися пріоритети витрачання коштів населення, що відобразилось у підвищенні схильності населення до більш раціонального розподілу витрат та збереженні заощаджених коштів через їх інвестування у житлові активи, що сприяло збільшенню будівництва житла.

Як результат, за підсумком 2021р., індекс будівельної продукції збільшився на 6,8% («плюс» 5,6% у 2020р.).

Довідково. За даними Держстату у грудні 2021р. (р/р) зростання індексу будівельної продукції становило 23,5%.

Частка нового будівництва складала 29,6%, ремонту (капітального та поточного) – 45,1% та реконструкції та технічного переоснащення – 25,3%.

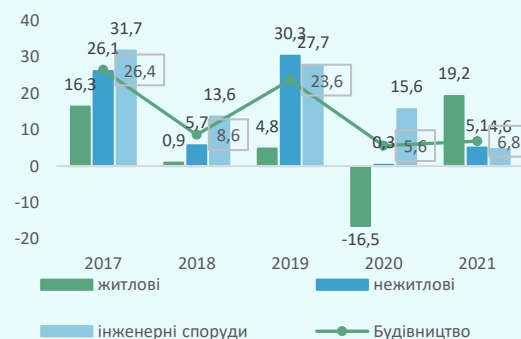
Ключові показники	Кумулятивна зміна, %		Внесок, в.п.
	2020	2021	2021
Будівництво	5,6	6,8	-
Будівлі	-6,3	10,0	4,1
Житлові	-16,5	19,2	2,8
Нежитлові	0,3	5,1	1,3
Інженерні споруди	15,6	4,6	2,7

Джерело: Держстат, розрахунки Мінекономіки

Вплив на розвиток будівництва чинили наступні фактори:

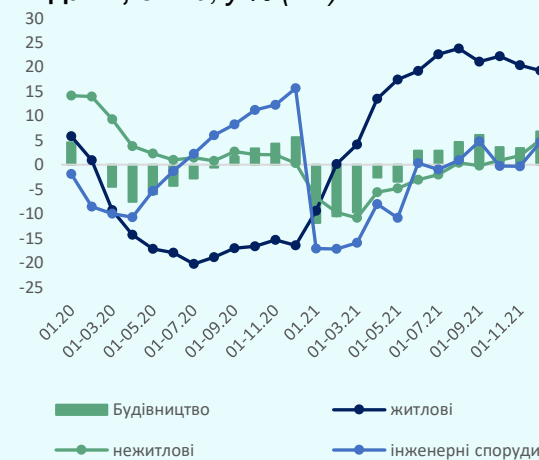
зміна у пріоритетах витрачання коштів населення у відповідь на пандемічні виклики, що відобразилось у підвищенні схильності населення до більш раціонального розподілу витрат та збереженні заощаджених коштів через їх інвестування у житлові

Рис.4.1 Індекс будівельної продукції за видами, зміна, % до попереднього року

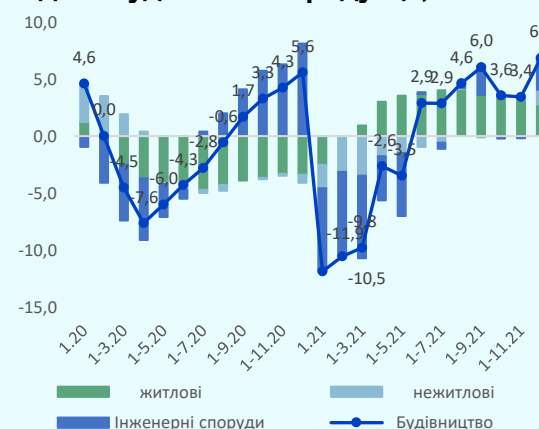
Джерело: Держстат

Рис.4.2 Індекс будівельної продукції за видами, зміна, у % (п/п)

Джерело: Держстат

Рис.4.3 Внески підвидів будівництва в індекс будівельної продукції, в.п

Джерело: Держстат, розрахунок Мінекономіки

активи та запуск державної програми з іпотечного кредитування (обсяги житлового будівництва 2021р. зросли на 19,2% («мінус» 16,5% у 2020р.);

Довідково. За даними Мінфіну станом на 03.02.2021 уповноваженими банками з виконання Державної програми «Доступна іпотека 7%» підписано 1593 кредитних договори на загальну суму 1,371 млрд. грн, з них 20,81% – на первинному ринку.

За даними НБУ іпотечні кредити в національній валюті надані домашнім господарствам станом на кінець грудня 2021р. порівняно з початком року зросли на 46%.

покращення результатів виробничої діяльності окремих підприємств реального сектору відобразилося на поживленні попиту на будівництво нежитлових споруд (обсяг будівництва нежитлових будівель зріс на 5,1% у 2021р. порівняно з «плюс» 0,3% у 2020р.);

Довідково. За даними Держстату за 9 міс 2021р. частка підприємств, які отримали прибуток зросла до 77,1% порівняно з 74,6% за 6 міс. 2021р.

зростання фінансування державного дорожнього фонду, який є основним джерелом реалізації проектів «Великого будівництва», спрямованих на покращення транспортної інфраструктури, не зважаючи на високу статистичну базу порівняння, дозволило у будівництві інженерних споруд показати позитивні результати («плюс» 4,6% у 2021р. порівняно з «плюс» 15,6% у 2020р.).

Довідково. За даними Держказначейства у 2021р. фінансування державного дорожнього фонду було у 1,7 раза більшим, ніж у січні-листопаді 2020р.

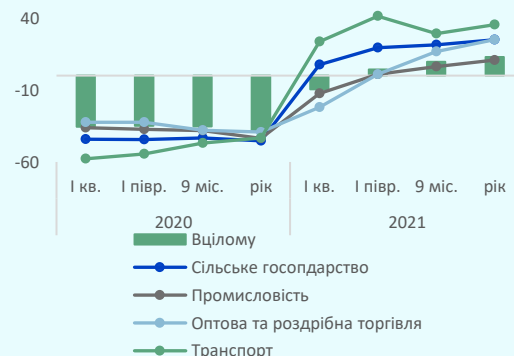
Значимий стримуючий вплив на результати будівельної діяльності впродовж року чинило збільшення витратності через здорожчання матеріалів, які використовуються у будівництві.

Довідково. За даними Держстату у 2021р. (п/п) індекс цін у будівництві зріс на 17,5% («плюс» 3,7% у 2020р.). Індекс цін виробників металургійної продукції зріс на 43,8% (скоротився на 4,8% у 2020р.), виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – на 12,1% (зріс на 1,6% відповідно), машинобудування – на 10,5% (скоротився на 3,2%).

Регіональний розріз

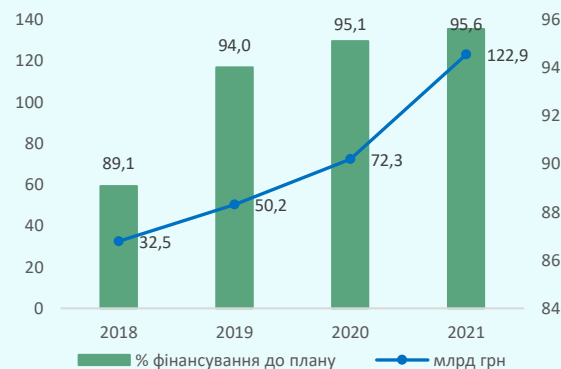
У 2021р. (п/п) зростання спостерігалось в 13 регіонах, найбільше - у Тернопільській обл. (на 37,3% у 2021р.), Вінницькій обл. (на 20,1% відповідно) та Черкаській обл. (на 17,6% відповідно). Значне зростання обумовлено, в першу чергу, збільшенням будівництва інженерних споруд (інфраструктурні та промислові об'єкти та ін.) та житлових будівель. Найбільше скорочення – у Чернівецькій обл. (на 38,9%), Закарпатській обл. (на 26,1%) та Кіровоградській обл. (на 22,3% відповідно) внаслідок скорочення переважно у всіх видах будівельної продукції.

Рис.4.4 Індекс капітальних інвестицій, зміна, % до відповідного періоду попереднього року

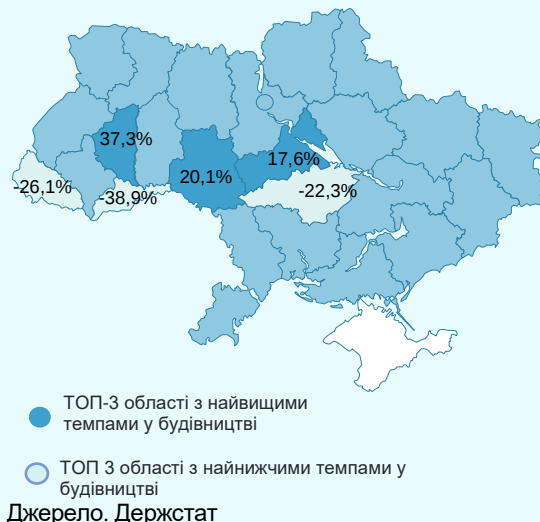
Джерело. Держстат

Рис.4.5 Обсяги фінансування дорожнього фонду (ліва шкала) та відсоток виконання від плану (права шкала), млрд. грн, % до плану

Джерело. Держстат, Держказначейство

Рис.4.5 Регіональний аспект розвитку будівництва у 2021р., зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

5. ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

ГОЛОВНЕ

За підсумком 2021р. внутрішня торгівля єдина поміж основних видів економічної діяльності, яка продемонструвала скорочення обсягів випуску. Така динаміка, обумовлена виключно падінням оптового товарообороту, в той час як сфера роздрібною торгівлі протягом року демонструвала впевнене зростання.

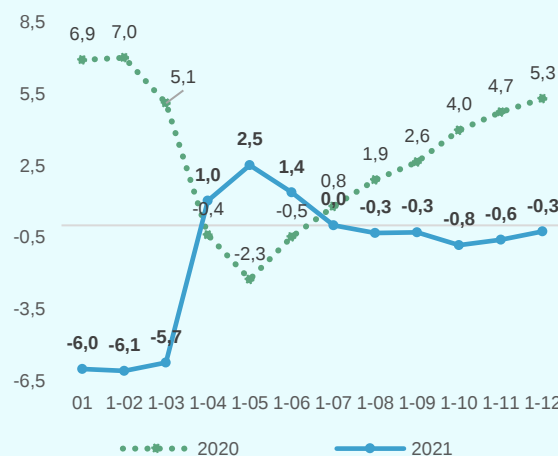
Так, за оцінкою Мінекономіки, скорочення обсягів випуску внутрішньої торгівлі становило 0,3% (зростання на 5,3% у 2020р.).

Враховуючи, що у структурі торгівлі лівова частка належить **оптовій торгівлі** (70,1% у 2021р.), то **скорочення її обсягів (на 5,6% проти зростання на 4,2% у 2020р., негативний внесок до загального обсягу на рівні 3,8 в.п.)** і визначало, в основному, загальну динаміку у сфері торгівлі. Оптовий сегмент ринку є важливою ланкою, що забезпечує необхідну інтенсивність і прискорення процесу товароруку в умовах ринкових відносин, а також організовує та систематизує рух товарів каналами розподілу й сприяє якості виробництва та споживанню товарів, виконує функцію сполучної ланки між виробництвом та обігом товарів. Як наслідок пережитої коронакризи, зменшення показника ланковості перепродажу непродовольчих товарів у короткостроковому періоді обмежило розвиток цієї сфери, хоча по суті, це позитивна зміна з точки зору кінцевого споживача послуг оптової торгівлі, що сприяло її оздоровленню для цілей довгострокового розвитку економіки.

В той же час, роздрібна торгівля протягом року демонструвала впевнене **зростання обороту роздрібною торгівлі, яке за підсумком року становило 10,7%** (на 7,6% у 2020р.) з позитивним внеском у розвиток внутрішньої торгівлі на рівні 3,5 в.п. Це підтримувалося низкою стимулюючих споживчий попит антикризових ініціатив з боку держави, збільшенням обсягів приватних грошових переказів в Україну та можливістю у торгівлі вести свою діяльність онлайн, за допомогою засобів електронної комерції, що сприяло активному розвитку сфери роздрібною торгівлі в умовах перманентного карантину.

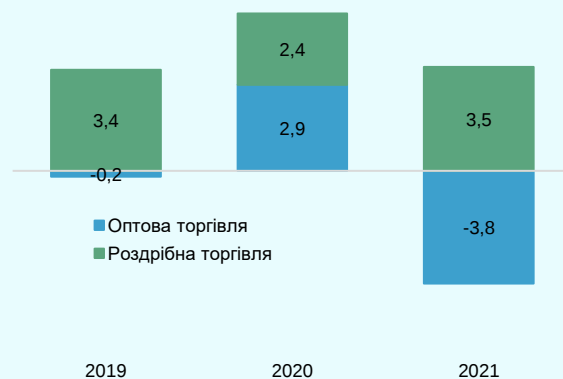
Довідково. У 2021р. частка роздрібною торгівлі через мережу Інтернет становить 2,7% (1,2% у 2019р., 2,1% у 2020р.) від всього роздрібного товарообороту. Обсяги безготівкових розрахунків (як більш безпечних з санітарно-епідемічної точки зору) сягнули 39,6% від всіх обсягів роздрібною торгівлі в Україні (36,2% у 2020р.).

Рис.5.1 Випуск ВЕД «Торгівля», зміна, у % (п/п)

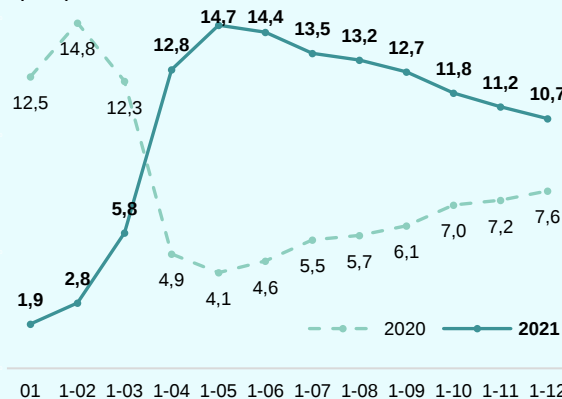
Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі остаточних даних Держстату

Рис. 5.2 Внесок оптової та роздрібною торгівлі у загальний обсяг випуску ВЕД «Торгівля», відсоткових пунктів

Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

Рис.5.3 Оборот роздрібною торгівлі, зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

Ключові фактори, що формували динаміку внутрішньої торгівлі протягом 2021р.:

стримана загальнооекономічна активність на тлі перманентних карантинних обмежень з постійним зонуванням областей за рівнями епідемічної небезпеки; **стриманий оптимізм у настроях бізнесу у сфері торгівлі** (за даними Національного банку індекс очікувань ділової активності сфери торгівлі у грудні 2021р. хоч і був вищим за показник 2020р. 49,6 п. проти 48,5 п., проте все ж нижчий за рівноважне значення – 50 п.); **зменшення показника ланковості перепродажу непродовольчих товарів в оптовій торгівлі**, які складають 84,4% у загальному обсязі оптового товарообороту (у 2021р. (п/п) ланковість перепродажу товарів зменшилася на 0,2 до 2,0, що загалом є позитивним явищем для кінцевого споживача послуг оптової торгівлі).

стимулюючі споживчий попит антикризові ініціативи з боку держави (у т. ч. матеріальна підтримка бізнесу та населення, (зокрема виплата 8 тис. грн під час локдаунів); систематичне збільшення соціальних стандартів (з 01.07.2021 підвищено прожитковий мінімум), тощо);

Довідково. У 2021р. номінальна середньомісячна заробітна плата зросла на 20,9% до 14014 грн (у 2020р. – на 10,4% до 11591 грн відповідно), реальна – на 10,5% (7,4% у 2020р.).

У 2021р. Україна піднялась на 15 позицій у світовому рейтингу за значенням індексу соціального прогресу (Social Progress Index) і посіла 48 місце зі значенням індексу 75,78 серед 168 країн., <https://bit.ly/3J1WbUQ>.

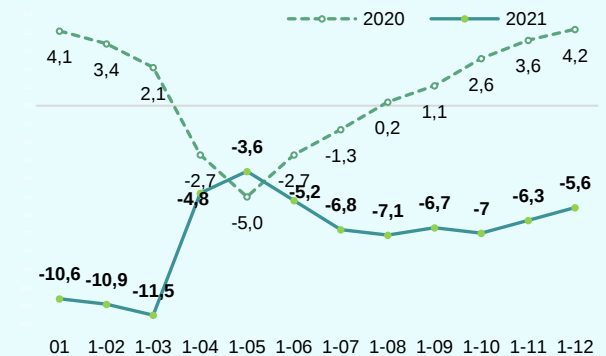
розширення фінансових можливостей підприємств внутрішньої торгівлі (за 9 міс. 2021р. (п/п) прибуток до оподаткування підприємств ВЕД “Оптова та роздрібна торгівля” збільшився у 1,9р. (падіння на 30,3% за 9 міс. 2020р.)) та зменшення частки збиткових підприємств (з 28,1% за 9 міс. 2020р. (п/п) до 14,7% за 9 міс. 2021р. до загальної кількості підприємств галузі)).

збільшення обсягів отриманих переказів в іноземній валюті із-за меж України (за даними Національного банку (методологія платіжного балансу) за підсумком 2021р. зростання становило 16% проти 0,5% у 2020р.); **зростання споживчого кредитування** (станом на кінець грудня 2021р. порівняно з аналогічною датою 2020р. обсяг споживчих кредитів збільшився на 25,4%, на кінець грудня 2020р. скорочення на 1,7%).

Регіональний розріз.

За підсумком 2021р. динаміка роздрібного сегменту внутрішнього ринку у всіх регіонах була позитивною, у тому числі у 14 областях показник перевищив значення по Україні в цілому.

Рис.5.4 Оптовий товарооборот, зміна, у % (п/п)

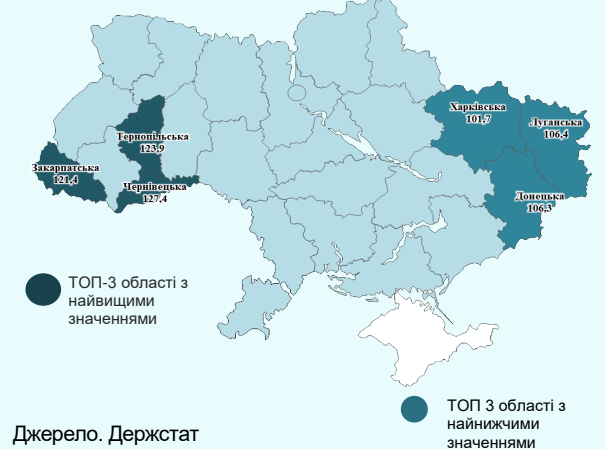

Джерело. Держстат

Рис.5.5 Окремі стимулюючі заходи Уряду по збільшенню соціальних стандартів протягом 2021 року.

	Дворазове підвищення мінімальної заробітної плати:
	до 6000 грн з 01.01.2021; до 6500 грн з 01.12.2021.
	Підвищення 10 разів протягом року пенсії для різних категорій пенсіонерів (середня виплата зросла до 4 тис грн); суттєво підвищено пенсії військовим пенсіонерам та чорнобильцям. Вперше з 2014р. середня пенсія перевищила фактичний прожитковий мінімум.
	Триразове підвищення прожиткового мінімуму на одну особу (з 01.12.2021 до 2393 грн).
	Підвищення прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність (з 01.07.2021 - з 1769 грн до 1854 грн, максимальна сума допомоги з безробіття з 01.12.21 - 9924 грн.).

Рис. 5.5 Регіональний аспект динаміки підприємств обороту роздрібної торгівлі у 2021 році, зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

6. ТРАНСПОРТ, СКЛАДСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО, ПОШТОВА ТА КУР'ЄРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

ГОЛОВНЕ

Протягом 2021р. на швидкість відновлення сфери транспорту тиснули ряд факторів. В першу чергу, це зниження транзиту природного газу до країн ЄС через вітчизняну ГТС за умовами контракту з РФ², а також продовження перманентних карантинних обмежень з регіональним зонуванням протягом року, що стримувало мобільність населення.

Втім відсутність тотальних заборон на ведення діяльності окремих підвидів транспорту всередині країни, послаблення карантинних обмежень, порівняно з 2020р., у світі (пасажирський транспорт), а також отримання рекордного обсягу врожаю зернових та поступове відновлення попиту з боку окремих промислових ВЕД (вантажобіг) сприяли сфері транспорту за підсумком 2021р. продемонструвати зростання обсягів випуску, який, за оцінками Мінекономіки, становив на рівні 3,2%, проте таких темпів не достатньо, щоб перекрити втрати 2020р. (падіння на 17,3% у 2020р.).

Так, за 2021р. динаміка транспорту визначалася:

зростанням обсягів пасажирообігу на 27,1%, яка найбільше постраждала серед основних ВЕД у 2020р. Її розвиток, окрім низької бази порівняння 2020р. (падіння на 54,2%), формувався під впливом зростання попиту населення на тлі послаблення карантинних обмежень на пересування людей порівняно з 2020р. та відсутності заборон на міжнародні поїздки.

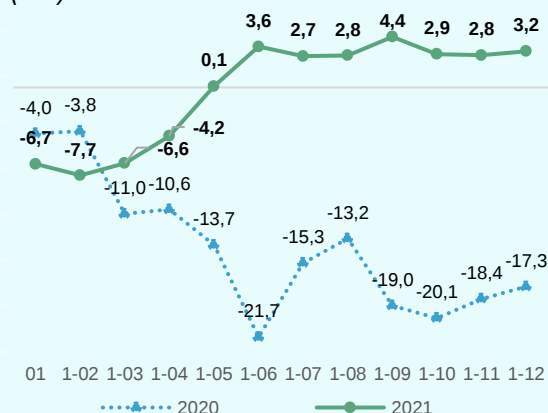
незначним скороченням обсягів вантажообігу на 0,2% (р/р) (падіння на 14,4% у 2020р.). Проте причини не пов'язані із ефектами кризи, а знаходяться у площині зовнішньої геополітики – низький попит з боку РФ на транзитні послуги трубопровідного транспорту (падіння обсягів вантажообігу якого у 2021р. становило 14,6%) щодо постачання природного газу до країн ЄС. Без трубопровідного транспорту ми б мали зростання на рівні 4,4% враховуючи, що всі інші види вантажного транспорту за результатами року продемонстрували зростання.

Основними чинниками формування динаміки транспортної сфери у 2021р. були:

у пасажирському транспорті:

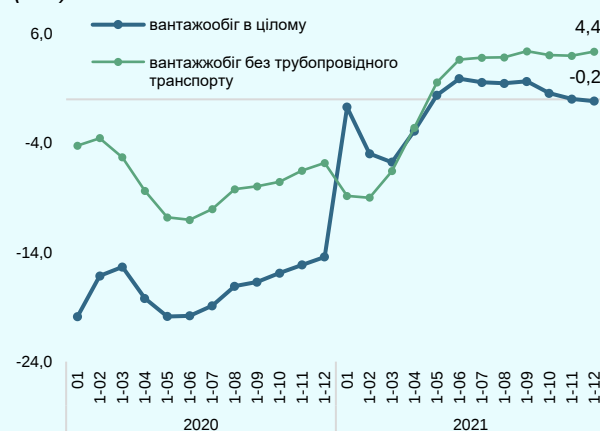
Ключові показники	Зміна, %		Структура, %	
	2020	2021	2020	2021
Пасажирообіг	-54,2	27,1	100,0	100,0
залізничний	-62,4	46,4	21,8	25,1
автомобільний	-43,6	-1,8	38,9	30,1
водний	-84,5	45,4	0,008	0,009
авіаційний	-66,6	82,2	20,6	29,5
міський	-37,5	4,3	18,6	15,3
Перевезення пасажирів	-39,7	3,4	X	X

Рис.6.1 Випуск ВЕД «Транспорт», зміна, у % (п/п)

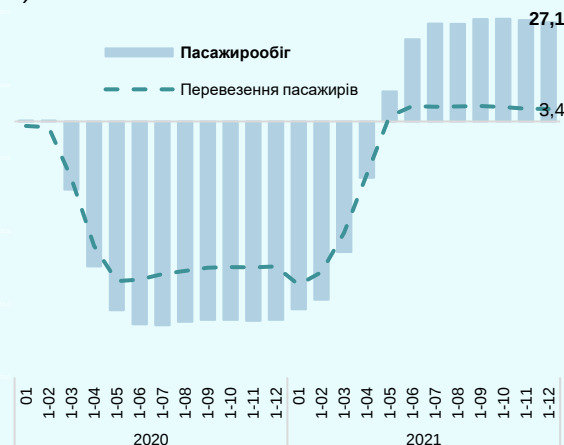
Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

Рис. 6.2 Вантажообіг в цілому та без трубопровідного транспорту, зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

Рис. 6.3 Пасажирообіг / перевезення пасажирів, зміна, кумулятивно, зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

авіаційному – зростання пасажирообігу у 1,8р., що, обумовлено як низькою базою порівняння 2020р. (падіння на 66,6%), так і послабленням протиепідемічних обмежень у світі порівняно з 2020р., що дозволило здійснювати туристичні подорожі;

Довідково. В 2021р. пасажирообіг аеропортів України склав 16,221 млн осіб, що майже в 2р. перевищило показник кризового 2020р. (збільшення на 87%), проте все ще суттєво нижче показника 2019р., коли було обслужено рекордні 24,3 млн осіб. <https://bit.ly/35IMWul>

залізничному – зростання на 46,4%, що, також пов'язано з низькою статистичною базою 2020р. (падіння на 62,4%) та вищим ніж минулоріч попитом з боку населення.

Довідково. За даними АТ «Укрзалізниця» у 2021р. підприємством перевезено понад 25 млн пасажирів, що на 56% перевищує показник 2020р. <https://bit.ly/3skdzxx>

Втім, ненадолуження в повній мірі втрачених у 2020р. обсягів є наслідком продовження протягом року певних карантинних обмежень (зокрема, вимог щодо наявності сертифікату вакцинації або негативного ПЛР-тесту), що дещо стримувало традиційний потік пасажирів залізницею враховуючи невисокі показники вакцинації в Україні (станом на 01.01.2022 35,7% населення повністю вакциновано від коронавірусу, <https://bit.ly/3unuj9K>).

у вантажному транспорті:

Ключові показники	Зміна, %		Структура, %	
	2020	2021	2020	2021
Вантажообіг	-14,4	-0,2	100,0	100,0
залізничний	-3,4	2,7	60,5	62,3
автомобільний	-14,1	11,4	14,5	16,2
водний	-15,1	2,5	1,0	1,0
авіаційний	7,0	9,5	0,11	0,12
трубопровідний	-33,7	-14,6	23,9	20,4
Вантажообіг без труби	-5,8	4,4	X	X
Перевезення вантажів	-11,2	3,5	X	X

трубопровідному – падіння обсягів вантажообігу на 14,6% (падіння на 33,7% у 2020р.) не пов'язано із ефектами кризи, а знаходиться у площині зовнішньої геополітики – низький попит з боку РФ на транзитні послуги трубопровідного транспорту (з урахуванням норм чинного контракту²) для постачання газу до ЄС.

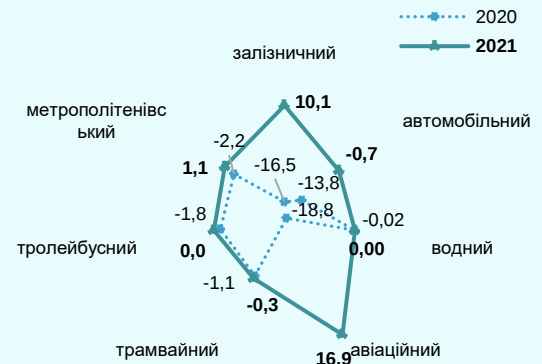
Довідково. Відповідно до даних системи AGSI+ Асоціації європейських операторів підземних газових сховищ (GSE) рівень наповнення ПГС країн ЄС станом на 31.12.2021 становив 53,8% проти 74,4% станом на 31.12.2020.

залізничному – зростання на 2,7% (падіння на 3,4% у 2020р.) та попиту з боку реального сектора економіки, зокрема, окремих промислових підприємств, сфери будівництва та агросектора.

Довідково. За даними Держстату у 2021р. залізницею перевезено (руда – 24,7%, будматеріали – 20,9%, кам'яне вугілля – 16% та зерно і продукти перемелу – 10,7%, які складають 72,3% у загальному обсязі відправлених вантажів.

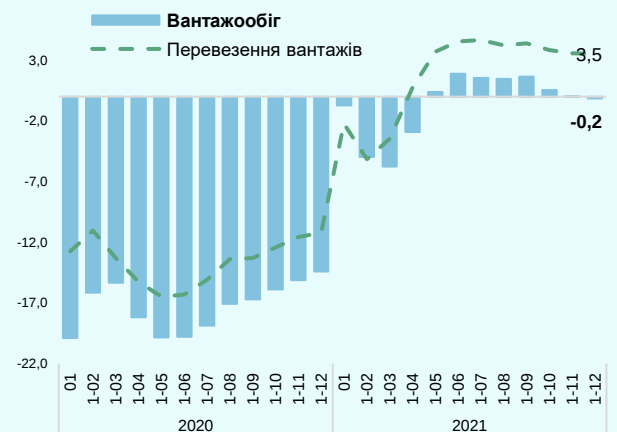
автомобільному – зростання на 11,4% з урахуванням як низької бази порівняння (падіння на 14,1% у 2020р.), так і попиту з боку окремих промислових підприємств, агросектору, будівельної сфери та роздрібного сегменту внутрішнього ринку.

Рис. 6.4 Внесок основних видів пасажирського транспорту у загальний обсяг пасажирообігу, відсоткових пунктів

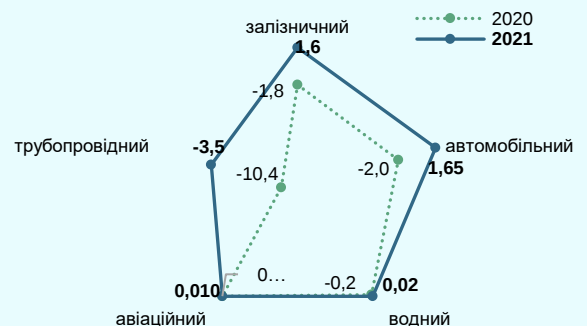
Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

Рис. 6.5 Вантажообіг/перевезення вантажів, зміна, у % (п/п)

Джерело. Держстат

Рис. 6.6 Внесок основних видів вантажного транспорту у загальний обсяг вантажообігу, відсоткових пунктів

Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

ДОДАТКИ

Показники розвитку окремих секторів економіки

Показники	Період	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Промисловість		4,0	1,1	3,0	-0,5	-4,5	1,9
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів		1,1	-3,5	3,4	-1,6	-3,0	1,4
Переробна промисловість		5,6	5,2	2,9	0,9	-5,9	2,4
В-во харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів		7,4	6,3	-1,3	3,3	-0,8	-5,4
Текстильне в-во, в-во одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів		7,9	9,7	-3,4	-7,5	-6,1	2,3
Виготовлення виробів з деревини, в-во паперу та поліграфічна діяльність		-1,3	8,8	2,2	-5,2	-2,9	5,6
В-во коксу та продуктів нафтоперероблення		6,8	-6,6	6,8	3,1	-2,0	5,4
В-во хімічних речовин і хімічної продукції		3,2	2,3	15,3	12,9	5,1	-0,1
В-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів		10,4	3,6	-5,0	3,7	3,0	-2,6
В-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції		11,1	5,3	0,8	6,7	0,1	9,8
Металургійне в-во, в-во готових металевих виробів, крім машин і устаткування		5,0	-2,6	0,8	-1,4	-8,7	5,8
Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування		1,8	11,7	12,4	-2,2	-17,6	8,5
В-во меблів, ін продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування		6,2	11,9	10,4	3,0	-10,4	9,9
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря		3,1	-6,0	3,0	-4,4	-0,9	0,8
<i>Товари проміжного споживання</i>		<i>4,4</i>	<i>-1,7</i>	<i>2,1</i>	<i>-0,9</i>	<i>-3,4</i>	<i>6,1</i>
<i>Інвестиційні товари</i>		<i>2,1</i>	<i>12,0</i>	<i>14,5</i>	<i>-1,0</i>	<i>-20,5</i>	<i>5,6</i>
<i>Споживчі товари короткострокового використання</i>		<i>7,8</i>	<i>7,1</i>	<i>-1,1</i>	<i>1,9</i>	<i>-1,0</i>	<i>-4,6</i>
<i>Споживчі товари тривалого використання</i>		<i>0,2</i>	<i>17,6</i>	<i>2,3</i>	<i>6,0</i>	<i>-1,9</i>	<i>17,0</i>
<i>Енергія</i>		<i>1,9</i>	<i>-3,9</i>	<i>3,2</i>	<i>-2,0</i>	<i>-2,4</i>	<i>0,2</i>
Індекс сільськогосподарської продукції		6,3	-2,2	8,2	1,4	-10,1	14,4
Рослинництво		9,1	-2,9	10,2	1,8	-12,1	19,9
Тваринництво		-2,7	0,2	1,2	0,2	-2,5	-4,4
Індекс будівельної продукції		17,4	26,3	8,5	23,6	5,6	6,8
житлові будівлі		13,0	16,3	0,9	3,0	-16,5	19,2
нежитлові будівлі		17,4	26,1	5,7	27,4	0,3	5,1
інженерні споруди		11,0	31,7	13,6	23,3	15,6	4,6
Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів		4,6	3,9	4,6	3,2	5,3	-0,3
оптова торгівля		4,7	2,8	3,6	-0,5	4,2	-5,6
роздрібна торгівля		4,3	6,5	6,2	10,3	7,6	10,7
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність		3,5	3,6	1,5	7,7	-17,3	3,2
Вантажообіг		2,6	5,9	-3,3	2,1	-14,4	-0,2
Пасажиरोобіг		5,3	7,6	5,1	2,6	-54,2	27,1

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономіки